

KORISNIČKE UPUTE
PROGRAM ZA OVLAŠTENE MJENJAČNICE

SADRŽAJ

1. KRATAK OPIS PROGRAMA.....	1
2. INSTALACIJA PROGRAMA.....	2
3. OPIS RADA PROGRAMA.....	3
ŠIFRARNICI.....	3
ŠIFRARNICI - TEČAJNE LISTE.....	4
Unos prve tečajne liste.....	4
Slijedeći unos tečajne liste.....	6
Greška pri unosu tečaja.....	6
ŠIFRARNICI - ŠIFRE VALUTA.....	7
ŠIFRARNICI - VRSTE MJENJAČKOG TEČAJA.....	8
ŠIFRARNICI - OPERATERI.....	9
ŠIFRARNICI - VRSTE STORNA.....	10
ŠIFRARNICI - INSTRUMENTI PLAĆANJA.....	10
ŠIFRARNICI - VRSTE TRANSAKCIJA.....	11
4. IZVJEŠTAJI.....	12
IZVJEŠTAJI - OBRAČUN BLAGAJNE.....	12
IZVJEŠTAJI - BLAGAJNIČKI DNEVNIK.....	12
IZVJEŠTAJI - DNEVNIK PRODAJE STRANE GOTOVINE.....	12
IZVJEŠTAJI - DNEVNIK OTKUPA GOTOVINE I ČEKOVA.....	12
IZVJEŠTAJI - TEČAJNA LISTA.....	13
IZVJEŠTAJI - IZVJEŠĆE O KUPNJI I PRODAJI PERIODIČNO.....	13
IZVJEŠTAJI - IZVJEŠĆE O BROJU ISPISIVANJA POTVRDA.....	13
IZVOZ PODATAKA.....	13
5. RAD BLAGAJNE.....	15
RAD BLAGAJNE - OTKUP, PRODAJA, OSTALE TRANSAKCIJE.....	15
OTKUP.....	16
PRODAJA.....	16
OSTALE TRANSAKCIJE.....	17
PREGLED NAPRAVLJENIH TRANSAKCIJA.....	18
RAD BLAGAJNE - SPECIFIKACIJA NOVCA ZA BANKU.....	19
RAD BLAGAJNE - STANJE I OBRAČUN BLAGAJNE.....	22
6. KRATAK OPIS MJENJAČKOG DANA.....	23
7. ODRŽAVANJE PROGRAMA MJENJAČNICE.....	24
ODRŽAVANJE - SPAŠAVANJE PODATAKA.....	24
ODRŽAVANJE - PARAMETRI BLAGAJNE.....	25
ODRŽAVANJE - SERVISNI PARAMETRI.....	26
ODRŽAVANJE - PREGLED PRETHODNIH GODINA.....	27
ODRŽAVANJE - OTVARANJE NOVE GODINE.....	28

1. KRATAK OPIS PROGRAMA

Što je potrebno da bi program radio

Minimalna konfiguracija računala na kojoj se program može upotrebljavati je sljedeća:

- računalo sa nekim od jeftinijih procesora na tržištu (1-2-3Ghz)
- 512 MB RAM
- Windows XP, WIN 7 i noviji
- Termički ili iglični POS printer.
- A4 printer (laserski ili ink jet)
- Program može raditi i samo sa USB printerom

Aplikacija se može koristiti na bilo kojem Windows operativnom sistemu sa izuzetkom operativnih sustava prije Windows Xp-a.

Karakteristike programa

Program je pisan u Microsoft Visual C++ . Za pohranu podataka koristi se Microsoft SQL Server Desktop Engine.

Instalacija MSDE baze se isporučuje zajedno sa instalacijom programa i instalirava se zasebno. U mrežnom okruženju, više blagajni može koristiti zajedničku bazu podataka instaliranu na jednom računalu. Preporuča se da maksimalno 5 klijent-računala koristi zajedničku bazu podataka. Ukoliko postoji potreba da veći broj blagajni radi sa zajedničkom bazom podataka preporuča se kupnja i instalacija MS SQL Server .

Ova preporuka se odnosi samo za klijent – server način rada kada se više blagajni koristi sa zajedničkom bazom podataka instaliranom na jednom računalu.

Pri kupnji programa obveza kupca programa i informatičke firme RI.POS d.o.o. je da sklope ugovor o korištenju programa i međusobnim obvezama.

2. INSTALACIJA PROGRAMA

Prije upotrebe aplikacije potrebno je izvršiti uspješnu instalaciju. Instalacijska procedura opisana je na instalacijskom Cd-u i ona izgleda:

*****
XChange R01 - PROGRAM ZA OVLAŠTENE MIJENJAČE RI.POS d.o.o.
Rijeka, Svibanj 02, 2011
*****
(c) Copyright RI.POS d.o.o Rijeka, 2011. All rights reserved.
*****

INSTALACIJA PROGRAMA

1. Sa instalacijskog CD-a instalirajte prvo program mjenjačnice.
2. Nakon instalacije programa mjenjačnice instalirajte bazu podataka.
3. RESTARTAJTE RAČUNALO nakon završetka instalacije SQL baze
4. U donjem desnom uglu ekrana pogledajte ikonicu MSSQL-SERVER. Ako se nakon nekog vremena pojavi zelena strelica ovu točku preskočite. Ukoliko ikonica ostane označena crveno morate postupiti na slijedeći način:
a) Kliknite na tu ikonicu dva puta sa lijevom tipkom miša
b) Kliknite lijevom tipkom miša na -> (Start/Continue)
c) Ukoliko nije postavljena kvačica na -> (Auto-start service when OS start), kliknite lijevom tipkom miša na tu opciju.
d) Zatvorite MSSQL-SERVER DIALOG i nastavite s točkom (5)
5. Na ekranu nađite ikonicu Xchange i na nju kliknite mišem dva puta
6. Slijedite upute pri instalaciji programa.
7. Nakon što je instalacija gotova program vas obavještava da postoje dvije pristupne šifre ("22" -> Operater i "Q1W23" -> Administrator).
8. Pročitajte korisničke upute za upotrebu programa ...

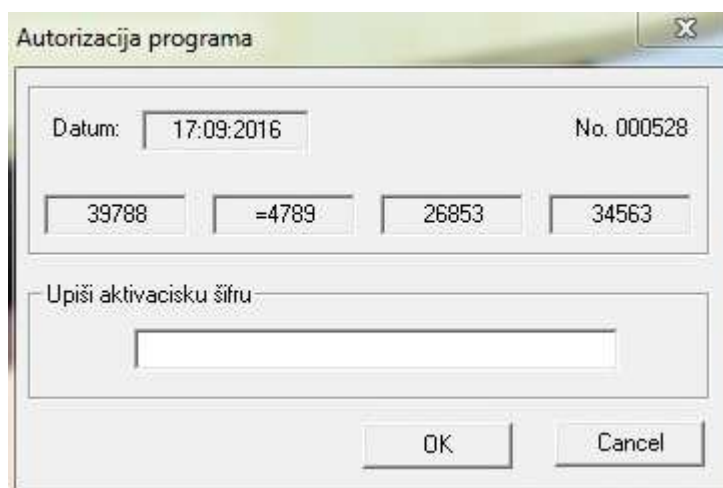
DEINSTALACIJA PROGRAMA

Ako se program nije uspješno instalirao, potrebno je izvršiti deinstalaciju programa i baze podataka koja se nalazi u:
'Control Panel ' -> Add / Remove Programs. Nakon toga se instalacija može ponoviti.

V A Ž N O

U SLUČAJU KVARA NA RAČUNALU ILI POTREBE REINSTALACIJE
OPERATIVNOG SYSTEMA O B A V E Z N O KONTAKTIRATI
PROIZVOĐAČA PROGRAMA.
*****
(c) Copyright RI.POS d.o.o Rijeka, 2011. All rights reserved.
*****
U Rijeci 02.05.2011 www.ri-pos.hr
GSM: 385 (0)91 20 11 059

U toku instalacije može se pojaviti dijalog za autorizaciju programa. U ovom slučaju korisnik mora nazvati proizvođača programa za pristupnu šifru. (GSM: 091-2011059, Tel: 051-504510)

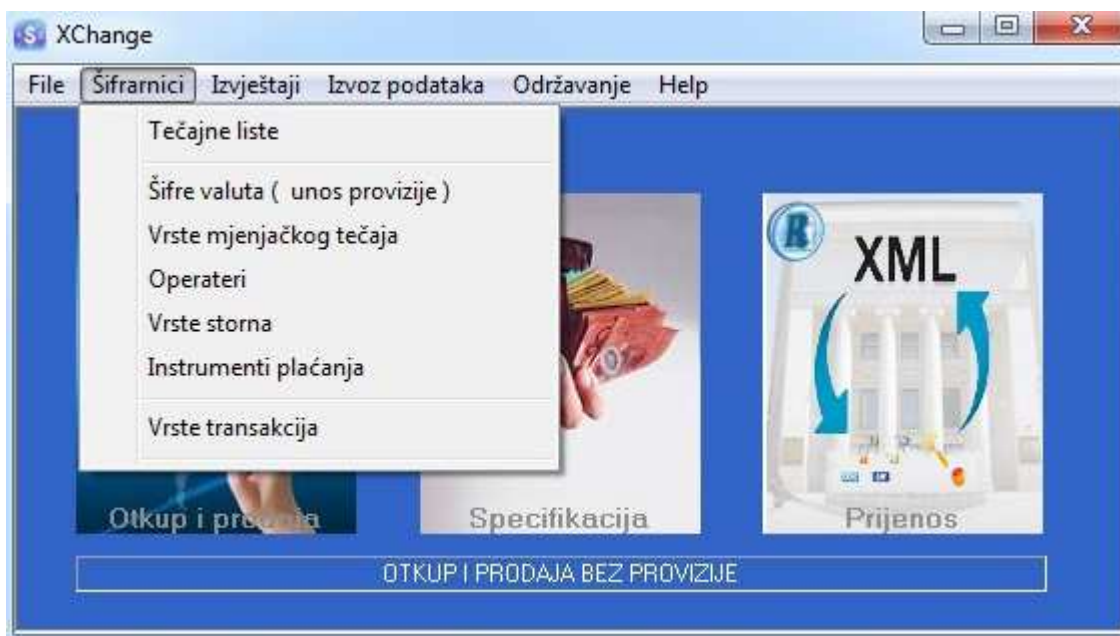

slika 1. Autorizacija

3. OPIS RADA PROGRAMA

ŠIFRARNICI

Ako kliknemo mišem na (Šifrarnike) otvoriće se izbornik šifrarnika. Treba napomenuti da su sve potrebne šifre propisane od HNB-a unesene.

slika 2. Izbornik šifrarnici

ŠIFRARNICI - TEČAJNE LISTE

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na TEČAJNE LISTE

Tečajna lista

TEČAJNE LISTE		TEČAJEVI (Otkup i prodaja bez provizije.)									
Broj	Datum	Valuta	Šifra	Jed.	Kupovni	Prodajni	Min.Iznos	Vrsta	Prov.(GOT)	Prov.(FXC...	Prov.kova...
V 002	17.09.2016	EUR	978	1	7.400000	7.700000	0.00	RED	0.00	0.00	0.00
S 001	17.09.2016	EUR	978	1	7.500000	7.600000	8000.00	POA	0.00	0.00	0.00
		EUR	978	1	7.550000	7.580000	20000.00	POB	0.00	0.00	0.00
		JPY	392	100	6.100000	6.300000	0.00	RED	0.00	0.00	0.00
		USD	840	1	6.500000	6.900000	0.00	RED	0.00	0.00	0.00
		USD	840	1	6.600000	6.850000	8000.00	POA	0.00	0.00	0.00

☐ Pregled TL po godinama

BROJ PRVE TEČAJNE LISTE UNESITE PRIJE KREIRANJA PRAZNE !! (F3)

slika 3. Tečajna lista

Unos prve tečajne liste

Prva tečajna lista je prazna do prvog radnog dana.

Nakon instalacije program omogućava unos rednog broja prve tečajne liste u polje označeno (**Broj prve tečajne liste - obvezno ga je unijeti prije nego pritisnemo tipku KREIRAJ PRAZNU (F3)**).

Nakon spremanja prve tečajne liste, program će automatski određivati brojeve sljedećih tečajnih lista. Ukoliko se ovo polje ne ispuni prva tečajna lista će početi sa brojem jedan.

a) Ukoliko tečajna lista ne počinje sa brojem (1) prvo upisati broj tečajne liste sa kojom će program započeti raditi, a zatim kliknuti mišem na prozor KREIRAJ PRAZNU (F3). Na lijevoj strani tečajne liste će se pojaviti broj liste (001 ili xxx), ispred broja liste nalaziti će se slovna oznaka N (neaktivirana lista) i datum.

b) Da bi upisali valute i tečajeve pokazivač je potrebno postaviti u tečajnu listu i unijeti kombinaciju tipki (CTRL+N = nova valuta) ili mišem kliknuti na dugme Nova valuta, nakon čega se pojavljuje prozor za upisivanje tečaja (slika 4.).

slika 4. Odabir tečaja

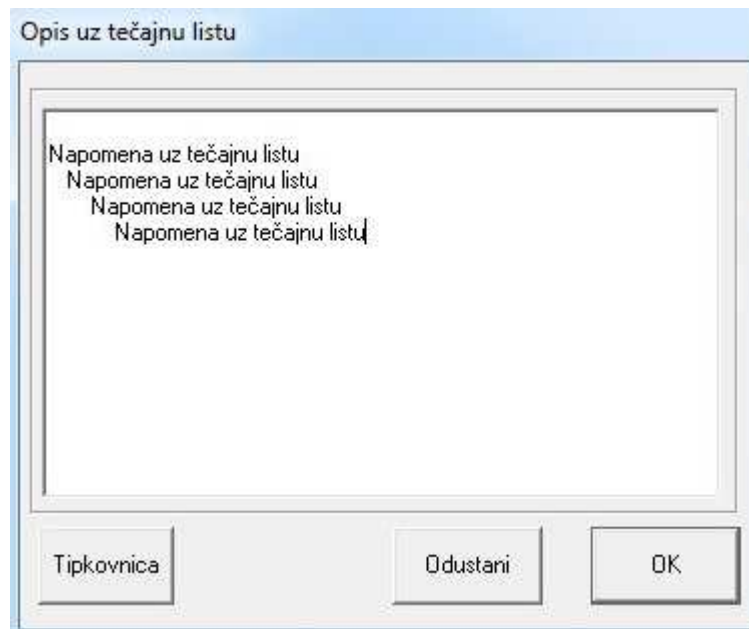
U polju VRSTA TEČAJA možemo odabrati tečajeve:

- RED za redovni tečaj
- POA, POB i POC za povoljni tečaj (mogu se još unijeti POD, POE...)

U polju VALUTA odabiremo valutu. Treba napomenuti da je kupovni tečaj manji od prodajnog, te da se svaki povoljniji mora nalaziti unutar granica prethodnog tečaja. Povoljniji tečajevi moraju imati upisan MINIMALNI IZNOS. Za svaki povoljniji tečaj minimalni iznos mora biti veći. Povoljniji tečaj može imati jednu granicu jednaku prethodnom tečaju dok druga mora biti manja ili veća od prethodnog tečaja. Pojam MINIMALNOG IZNOSA je kunska protuvrijednost po temeljnom tečaju za koju računalo obračunava unaprijed određeni povoljniji tečaj.

slika 5. Odabir Valute

Dok je tečajna lista neaktivna odnosno dok ima slovnu oznaku N možemo joj dodati poruku koja se odšampava uz tečajnu listu. Kliknemo dva puta na slovnu oznaku N nakon koje će se pojaviti prozor (slika 6.) u koji se upisuje napomena koja se štampa na dnu tečajne liste.

slika 6. Opis uz tečajnu listu

c) Kada se unesu sve valute i tečajevi koji će se koristiti stisnemo kombinaciju tipki CTRL+S ili kliknemo na dugme Spremi. Nakon toga je potrebno aktivirati listu pritiskom na tipku F8 ili klikom na dugme AKTIVIRAJ LISTU. Tečajna lista će prilikom aktivacije promijeniti slovnu oznaku N u oznaku V (važeća lista za taj dan).

d) Aktivacijom liste istu je potrebno odštampati na način da odemo u izbornik Izvještaji→Tečajna Lista (A4) i odaberemo štampanje. Odštampanu listu je potrebno postaviti na vidno mjesto mjenjačnice.

Slijedeći unos tečajne liste.

Nakon proglašenja važeće tečajne liste, možemo napraviti novu tečajnu listu, ali je možemo aktivirati tek nakon zaključka blagajne. U istom danu možemo imati dvije tečajne liste, dok za treću tečajnu listu datum u računalu mora biti veći od datuma sa dve tečajne liste. Kod napravljenog zaključka blagajne važeća tečajna lista sa slovnom oznakom V poprima oznaku A (arhivirana tečajna lista).

Prilikom kreiranja nove liste umjesto KREIRAJ PRAZNU možemo koristiti dugme KOPIRAJ LISTU, pa će iz označene važeće ili arhivske tečajne liste nastati kopija sa oznakom N. U ovako iskopiranoj tečajnoj listi možemo promijeniti željene valute a potom i spremi promjene i aktivirati listu.

Greška pri unosu tečaja.

Ako uočimo grešku a lista je aktivirana te nije izvršena niti jedna transakcija, postojeću listu je moguće stornirati pritiskom tipke F6 na tipkovnici ili dugmeta na ekranu sa oznakom STORNIRAJ LISTU, tada će sloвна oznaka tečajne liste biti **S** (vidi slika.3) i možemo započeti sa izradom nove liste. Ako je napravljena prva transakcija tečajnu listu nećemo moći stornirati.

ŠIFRARNICI - ŠIFRE VALUTA

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na ŠIFRE VALUTE

Šifre valuta

[illegible]

slika 7. Šifre valuta

Pritiskom dugmeta “OTKUP PRDAJA UKUPNO” program izračunava i specificira ukupne vrijednosti u tekućoj godini OTKUP, PRODAJE, UPLATE I ISPLATE (slika 8.)

Otkup i prodaja valute ukupno

Valuta	Sifra	Paritet	Država	Otkup GOT	Otkup FXCEK	Prodaja	Banka GOT	Banka FXCEK	Uplata	Isp
AUD	036	1	Australija	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
BAM	977	1	BIH	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
CAD	124	1	Kanada	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
CHF	756	1	Švicarska	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
CZK	203	1	Češka Republika	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
DKK	208	1	Danska	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
EUR	978	1	EMU	1800.00	620.00	1280.00	520.00	620.00	0.00	
GBP	826	1	Velika Britanija	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
HUF	348	100	Mađarska	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
JPY	392	100	Japan	120000.00	0.00	0.00	120000.00	0.00	0.00	
NOK	578	1	Norveška	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
PLN	985	1	Poljska	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
RSD	941	1	Srbija	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
SEK	752	1	Švedska	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
USD	840	1	SAD	2400.00	0.00	900.00	1500.00	0.00	0.00	

slika 8. Otkup i prodaja valute ukupno

U šiframa valuta možemo unositi i proviziju po valutama i instrumentima plaćanja.

Minimalni apoeni - vrijednost na koju će program zaokruživati transakcije. Apoeni se mogu unositi različito prema valutama i prije početka rada i aktivacije tečajne liste potrebno ih je pregledati i *odrediti željene vrijednosti*.

Valuta

Valuta slovčano/brojčano	GBP	826
Valutna razlika		
Zemlja porijekla	Velika Britanija	
Paritet	1	

Unos provizije

Gotovina (GOT) %	0	PROVIZIJU MOŽETE MIJENJATI SAMO AKO NE POSTOJI VAŽEĆA TEČAJNA LISTA ILI ARHIVSKA ZA ISTI DATUM
Čekovi (FXCEK) %	0	
Provizija u % za kovanice (GOT)	0	NE MOŽETE MIJENJATI DOK POSTOJI AKTIVNA TEČAJNA LISTA

Minimalna vrijednost

Minimalna vrijednost	1	Minimalna vrijednost apoena za stranu valutu na koju će blagajna zaokruživati transakcije. (0.01 - 10000)
----------------------	---	---

Default razlike otkupnog i prodajnog tečaja od tečaja banke

Otkupni tečaj mjenjačkog mj. %	0
Prodajni tečaj mjenjačkog mj. %	0

Tipkovnica   Odustani   OK

slika 9. Valuta

ŠIFRARNICI - VRSTE MJENJAČKOG TEČAJA

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na VRSTE MJENJAČKOG TEČAJA

Vrste tečajeva

Vrsta	Opis
RED	Redovni tečaj
POA	Povoljniji 1
PQB	Povoljniji 2
POC	Povoljniji 3

Povoljniji tečaj počinje sa PD+X
(Gdje je X veliko slovo A,B,C,D)

Spremi   Odustani od izmjene   Izmjena   Novi

slika 10. Vrste Tečajeva

ŠIFRARNICI - OPERATERI

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na OPERATERI

Ulaskom u izbornik operateri (slika 11.) program nam nudi uvid u postojeće operatere i njihove podatke. Unutar prozora Operateri možemo dodati novog operatera pritiskom na dugme Novi ili možemo odabirom postojećeg operatera izmijeniti njegove podatke (slika 12). Operateru koji će obavljati transakcije, uplate, isplate, otkup i prodaju potrebno je unijeti podatke a najvažnije je da mora imati unešen OIB jer program inače neće dopustiti izvršavanje transakcija.

[illegible]

slika 11. Popis operatera

Operater

Šifra operatera: Max 8 znakova

Ime kratko (max 8 znakova):

Tip operatera:

OIB operatera:

☐ Bez verifikacije OIB-a

Ime:

Prezime:

e-mail:

Telefon:

slika 12. Operater

ŠIFRARNICI - VRSTE STORNA

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na VRSTE STORNA

Ulaskom u izbornik vrsta storna otvara nam se novi prozor (slika 13.) koji nam nudi uvid u postojeće vrste storna i nude nam se opcije izmjene, dodavanje novih vrsta storna i spremanje izmjena. Prilikom unosa novog vrsta storna (slika 14.) program nas traži da unesemo njegov akronim i opis koji će nam se nuditi prilikom storniranja transakcije. Prilikom storniranja transakcije u radu program izbacuje listu popisa storna za odabir kao što se vidi i na slici Vrsta storna.

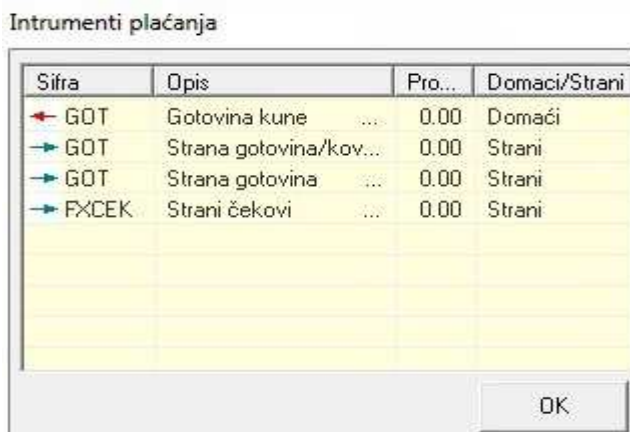
slika 13. Vrste storna

slika 14. Nova vrsta storna

ŠIFRARNICI - INSTRUMENTI PLAĆANJA

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na INSTRUMENTI PLAĆANJA

slika 15. Instrumenti Plaćanja

ŠIFRARNICI - VRSTE TRANSAKCIJA

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na ŠIFRARNICI
2. Kliknemo mišem na VRSTE TRANSAKCIJA

Vrste transakcija (pregled)

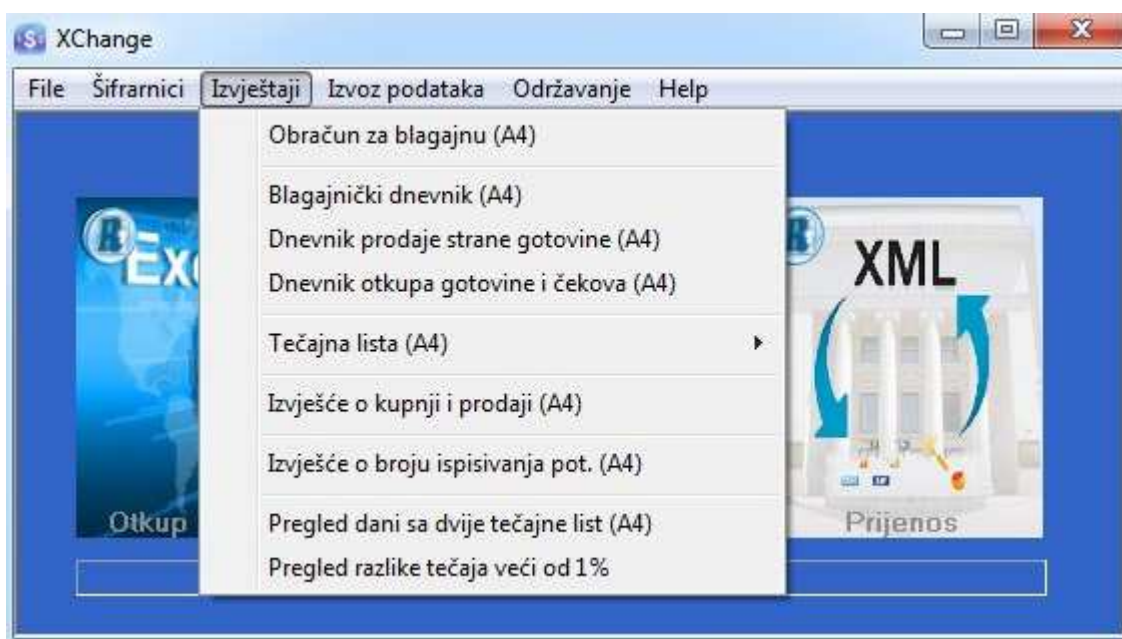
Vrsta	Opis	Akronim	Naziv	Id	Plat.in...	Doma...	Godina
→ O	otkup		Akronim i naziv čita iz table "instrumenti_placanja"	0	GOT		2016
→ P	prodaja		Akronim i naziv čita iz table "instrumenti_placanja"	0	GOT		2016
→ FI	isplata	IZDFC01	Prijenos strane gotovine na drugo blagajničko mjesto koje unutar istog mjenjačk...	0	GOT	S	2016
→ FD	isplata	IZDFC02	Prijenos strane gotovine na drugo mjenjačko mjesto istog ovlaštenog mjenjača	0	GOT	S	2016
→ FM	isplata	IZDFC03	Polaganje strane gotovine na devizni račun	0	GOT	S	2016
→ FC	isplata	IZDFC04	Odnosjenje čekova koji glase na stranu valutu banci na otkup	0	FXCEK	S	2016
→ FG	isplata	IZDFC05	Odnosjenje strane gotovine banci na otkup	0	GOT	S	2016
→ IP	isplata	IZDKN01	Polaganje kuna na račun za redovno poslovanje	0	GOT	D	2016
→ IB	isplata	IZDKN05	Prijenos kuna u blagajnu namijenjenu obavljanju drugih djelatnosti	0	GOT	D	2016
→ IU	isplata	IZDKN07	Prijenos kuna na drugo blagajničko mjesto koje je unutar istog mjenjačkog mjesta	0	GOT	D	2016
→ IN	isplata	IZDKN08	Prijenos kuna na drugo mjenjačko mjesto istog ovlaštenog mjenjača	0	GOT	D	2016
→ IE	isplata	IZDKN09	Izlaz efektivnih kuna	0	GOT	D	2016
→ OI	isplata	OSTISP	Ostale isplate u kunama	0	GOT	D	2016
→ OI	isplata	OSTISP	Ostale isplate u valuti	0	GOT	S	2016
→ OU	uplata	OSTUPL	Ostale uplate u valuti	0	GOT	S	2016
→ OU	uplata	OSTUPL	Ostale uplate u kunama	0	GOT	D	2016
→ FU	uplata	PRIMFC01	Primitak strane gotovine s drugog blagajničkog mjesta koje unutar istog mjenjačk...	0	GOT	S	2016
→ FN	uplata	PRIMFC02	Primitak strane gotovine s drugog mjenjačkog mjesta istog ovlaštenog mjenjača	0	GOT	S	2016
→ FP	uplata	PRIMFC03	Primitak strane gotovine s deviznog računa	0	GOT	S	2016
→ UP	uplata	PRIMKN01	Primitak kuna s računa za redovno poslovanje	0	GOT	D	2016
→ UL	uplata	PRIMKN02	Primitak kuna na osnovi prodaje otkupljene strane gotovine banci	0	GOT	D	2016
→ UA	uplata	PRIMKN03	Primitak kuna na osnovi prodaje razlike između otkupa i prodaje banci	0	GOT	D	2016
→ UB	uplata	PRIMKN05	Primitak kuna iz blagajne namijenjene obavljanju drugih djelatnosti	0	GOT	D	2016
→ UU	uplata	PRIMKN07	Primitak kuna s drugog blagajničkog mjesta koje je unutar istog mjenjačkog mjesta	0	GOT	D	2016
→ UN	uplata	PRIMKN08	Primitak kuna s drugog mjenjačkog mjesta istog ovlaštenog mjenjača	0	GOT	D	2016
→ UE	uplata	PRIMKN09	Primitak efektivnih kuna	0	GOT	D	2016

Pregled vrsta transakcija, izmjena nije dozvoljena.

IZLAZ

slika 16. Pregled Vrste Transakcija

4. IZVJEŠTAJI

slika 17. Izbornik Izvještaji

IZVJEŠTAJI - OBRAČUN BLAGAJNE

Obavezno ga je štampati nakon zaključka

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na *OBRAČUN ZA BLAGAJNU (A4)*, odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVJEŠTAJI - BLAGAJNIČKI DNEVNIK

Obavezno ga je štampati nakon zaključka

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na *BLAGAJNIČKI DNEVNIK (A4)*, odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVJEŠTAJI - DNEVNIK PRODAJE STRANE GOTOVINE

Nosimo ga na blagajnu sa specifikacijom

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na *DNEVNIK PRODAJE STRANE GOTOVINE(A4)*, odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVJEŠTAJI - DNEVNIK OTKUPA GOTOVINE I ČEKOVA

Nosimo ga na blagajnu sa specifikacijom

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na *DNEVNIK OTKUPA GOTOVINE I ČEKOVA (A4)*, odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVJEŠTAJI - TEČAJNA LISTA

Štampamo ga obavezno dnevno prije početka rada mjenjačnice

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na *TEČAJNA LISTA*, odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVJEŠTAJI - IZVJEŠĆE O KUPNJI I PRODAJI PERIODIČNO

Štampamo ga jednom mjesečno i predajemo banci

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na *IZVJEŠĆE O KUPNJI I PRODAJI (A4)*, odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVJEŠTAJI - IZVJEŠĆE O BROJU ISPISIVANJA POTVRDA

Štampa se na zahtjev inspekcijskih službi

1. Kliknemo lijevom tipkom miša na IZVJEŠTAJI
2. Kliknemo mišem na , odaberete datum i izaberete soluciju ekran ili printer

IZVOZ PODATAKA

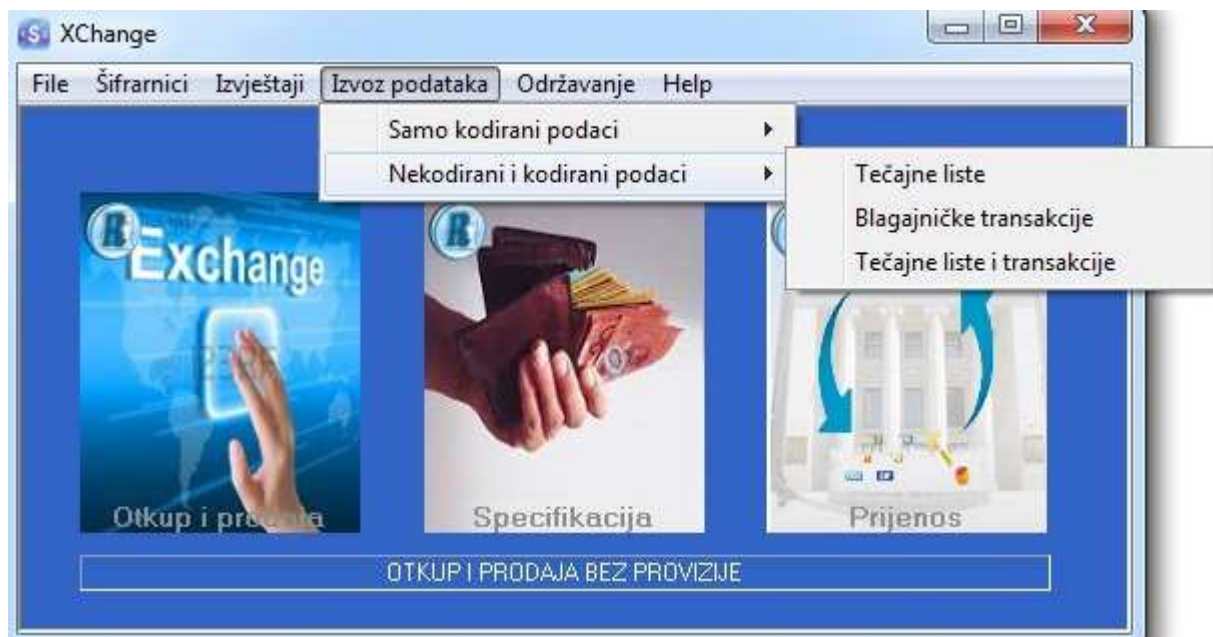
Izvoz podataka radimo na zahtjev inspekcijskih službi.

U izborniku programa odaberemo izvoz podataka. Izvoz podataka dijeli se na dvije grupe, a to je izvoz kodiranih podataka i izvoz kodiranih i nekodiranih podataka.

Odabiremo željenu opciju te odaberemo vremenski period za koji želimo izvoz podataka. Spremanje je organizirano na taj način da pomoću <Save As> odredimo na koju lokaciju ćemo snimiti podatke i dodijelimo ime datoteke.

slika 18. Izvoz podataka - Izvoz kodiranih podataka

slika 19. Izvoz podataka - Izvoz nekodiranih i kodiranih podataka

5. RAD BLAGAJNE

Rad blagajne se sastoji od tri dijela kako je prikazano na slici (slika 20.).

slika 20. Glavno sučelje

RAD BLAGAJNE - OTKUP, PRODAJA, OSTALE TRANSAKCIJE

Otkup i prodaja su posebno prilagođeni dijalozi koji omogućavaju jednostavan rad bez miša, tipke ENTER, ESC, F2, F8 i F10 su dovoljne za većinu transakcija, osim ove prilagodbe imaju ugrađeni pregled i unošenje nevažećih apoeni te zaključak blagajne.

Transakcije

Otkup/Prodaja deviza | Ostale transakcije | Pregled transakcija

Otkup

Stanje gotovine: 0.00 HRK
Temeljna protuvri.: 0.00 EUR

Stanje gotovine: 0.00 EUR

Za uplatu: 0 EUR

GOT	Strana gotovina	0.00
GOT	Strana gotovina/kovanice	0.00
FXCEK	Strani čekovi	0.00

Rezident: ☐

Za isplatu: 0 HRK

Opis Tiskaj

Izlaz (Alt X)

Zaključak (Alt S)

Nevažeći apoeni

Lcd reset

PRODAJA

BL: 1 Datum: 17.09.2016 Blagajnik: Administ

Valuta	Šifra	Jed.	Tečaj	Min. iznos	Vrsta
EUR	978	1	7.400000	0.00	RED
EUR	978	1	7.500000	8000.00	POA
EUR	978	1	7.550000	20000.00	POB
JPY	392	100	6.100000	0.00	RED
USD	840	1	6.500000	0.00	RED
USD	840	1	6.600000	8000.00	POA

< Tvrtka ovlaštenog mjenjača mjesto troška > Tipkovnica OVLAŠTENI MJENJAČ : < Tvrtka banke >

slika 21. Otkup

OTKUP

(slika 21.) Prijelaz između otkupa i prodaje odvija se pomoću tipke F2.

- Postavimo se na valutu koju otkupljujemo na način da stisnemo prvo slovo valute ili kliknemo na nju ili je odaberemo koristeći strelice, te stisnemo Enter. Za resetiranje dijaloga pritisnemo tipku ESC.
- Ukucavamo iznos valute i potvrđujemo sa Enter.
- Odabiremo da li će to biti GOT ili FXČEK i potvrđujemo sa Enter.
- Nakon toga dobijemo iznos u kunama koji moramo isplatiti stranci za iznos valute koju otkupljujemo, to potvrđujemo sa Enter da bi transakcija bila provedena i isprintana.

Transakcije

Otkup/Prodaja deviza | Ostale transakcije | Pregled transakcija

Prodaja

Stanje gotovine: 0.00 EUR
Temeljna protuvri.: 0.00 HRK

Za uplatu: 0 HRK

Za isplatu: 0 EUR

GOT Gotovina kune 0.00

Uplaćeno: 0 HRK Rezident: ☐

Ostatak: 0 HRK

Opis Tiskaj

Izlaz (Alt X)

Zaključak (Alt S)

Nevažeći apoeni

Lcd reset

OTKUP

BL: 1 Datum: 17.09.2016 Blagajnik: Administ

Valuta	Šifra	Jed.	Tečaj	Min.Iznos	Vrsta
EUR	978	1	7.700000	0.00	RED
EUR	978	1	7.600000	8000.00	POA
EUR	978	1	7.580000	20000.00	POB
JPY	392	100	6.300000	0.00	RED
USD	840	1	6.900000	0.00	RED
USD	840	1	6.850000	8000.00	POA

< Tvrtka ovlaštenog mjenjača mjesto troška > Tipkovnica OVLAŠTENI MJENJAČ : < Tvrtka banke >

slika 22. Prodaja

PRODAJA

(slika 22.) Prijelaz između otkupa i prodaje odvija se pomoću tipke F2

- Postavimo se na valutu koju prodajemo na način da stisnemo prvo slovo valute ili kliknemo na nju ili je odaberemo koristeći strelice, te pritisnemo Enter.
- Ako stranka želi za određeni iznos kuna kupiti valutu upisujemo kune u prozor Za uplatu, potvrdimo sa Enter i dobijemo iznos valute koju stranci prodajemo.
- Ako stranka želi kupiti određeni iznos valute sa Enter dođemo do prozora Za isplatu i upisujemo iznos koji potvrđujemo sa Enter i dobivamo iznos kuna koji nam stranka mora uplatiti.
- Sa Enter dođemo do prozora u kojem biramo sredstvo plaćanja (kune, čekovi, kreditne i debitne kartice).
- U prozor Uplaćeno upisujemo iznos kuna koji nam stranka daje i potvrđujemo sa Enter.
- U prozoru Ostatak dobivamo iznos kuna koji stranci moramo vratiti, to potvrđujemo sa Enter da bi transakcija bila provedena i isprintana.

Nevažeći apoeni !

[illegible]

slika 23. Pregled Nevažjećih apoena

Nevažeci apoeni

Serijski broj:	<input type="text"/>		
Apoen od:	<input type="text" value="0"/>	Kratice slovčana:	<input type="text"/>
Zemlja porijekla:	<input type="text"/>		
Opis uz apoen:	<input type="text"/>		
Tipkovnica	<input type="text"/>		

>> UNOS NOVOG APOENA <<   Odustani   OK

slika 24. Unos Nevažjećih apoena

OSTALE TRANSAKCIJE

- a) Kliknemo mišem (lijevom tipkom) na karticu Ostale transakcije .
- b) Ako želimo Uplate u kunama postavite se na njih, a pomoću tipke Tab se spustimo na vrste valuta i izaberemo odgovarajuću, pomoću Taba dođemo i do prozora Uplata i unesemo iznos kuna, stisnemo F10 i uplatnica se isprinta.
- c) Ako želimo Isplate u kunama postavimo se na njih, a sa Tab se spustimo na vrste isplata i izaberemo odgovarajuću, Tabom dođemo do prozora Isplata i upišemo iznos kuna, stisnete F10 i isplata se isprinta.
- d) Ako želite Uplate u stranoj valuti postavite se na njih i sa Tab se spustimo na vrste uplata i izaberemo odgovarajuću, ponovo Tabom dođemo do valute koju označimo, i Tabom dođemo do prozora Uplata u koju upisujemo iznos označene valute, stisnemo F10 i uplatnica se isprinta.
- e) Ako želimo Isplate u stranoj valuti postavimo se na njih i sa tipkom Tab se spustimo na vrste isplata i izaberemo odgovarajuću, ponovo Tabom dođemo do valute koju označimo, i Tabom dođemo do prozora Isplata u koju upisujemo iznos označene valute, stisnemo F10 i isplata se isprinta.

Transakcije

Otkup/Prodaja deviza Ostale transakcije Pregled transakcija

UPLATE U KUNAMA

ISPLATE U KUNAMA

UPLATE U STRANOJ VALUTI

ISPLATE U STRANOJ VALUTI

OU Ostale uplate u kunama

UP Primitak kuna s računa za redovno poslovanje

UL Primitak kuna na osnovi prodaje otkupljene strane gotovine banci

UA Primitak kuna na osnovi prodaje razlike između otkupa i prodaje banci

UB Primitak kuna iz blagajne namijenjene obavljanju drugih djelatnosti

UU Primitak kuna s drugog blagajničkog mjesta koje je unutar istog mjenjačkog

UN Primitak kuna s drugog mjenjačkog mjesta istog ovlaštenog mjenjača

UE Primitak efektivnih kuna

Tiskaj

Opis

Tipkovnica

Valuta	Šifra	Jed.	Tečaj	Min. iznos	Vrsta
EUR	978	1	7.400000	0.00	RED
JPY	392	100	6.100000	0.00	RED
USD	840	1	6.500000	0.00	RED

Uplata:

0

HRK

GOT Gotovina kune 0.00

Transakcije specifikacije FG i FC nisu uključene.

slika 25. Ostale Transakcije

PREGLED NAPRAVLJENIH TRANSAKCIJA

- Kliknemo mišem (lijevom tipkom) na karticu Pregled Transakcija.
- U novoodabranoj kartici Pregled transakcija vidimo sve transakcije koje su napravljene tokom dana ili odabranog datuma .

Transakcije

Otkup/Prodaja deviza Ostale transakcije Pregled transakcija

Datum: 17. 9. 2016.

Blagajna: 1

Tipkovnica

☐ Samo otkup i prodaja

Osvježi

Ser.broj	Vrijeme	Opis	Izn. u KN	Val.	Izn. u val	Tečaj	Instr.	S	Teč. lista	Provizija	K...	Odgo.osoba
UP00000001	10:08:22	uplata	30000.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ
UN00000001	10:08:35	uplata	5500.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ
UU00000001	10:08:50	uplata	100.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ
UP00000002	10:09:06	uplata	4000.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ
UU00000002	10:09:15	uplata	1000.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ
UE00000001	10:09:23	uplata	500.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ
UB00000001	10:09:34	uplata	30000.00	HRK	0.00	1.000000	GOT		002	0.00	1	Administ

Storno

Izmjena opisa

Rekapitulacije

Kopija transakcije

Slika 26. Pregled Transakcije

RAD BLAGAJNE - SPECIFIKACIJA NOVCA ZA BANKU

a) Kliknemo mišem (lijevom tipkom) na SLIKU SPECIFIKACIJA

slika 27. Glavni Izbornik

b) Otvori se prozor Specifikacija.

SPECIFIKACIJA - Izrada strojne: (1), (2), (3), (4), (5), (6) Izrada ručne: (1), (2), (5)

Specifikacije		Stavke specifikacije					
Broj	Datum	Inst.	Val...	Tečaj banke	Iznos	Trasat	Ček
IN 001	17.09.2016	① GOT	EUR	0.00000000	520.00		
		① GOT	JPY	0.00000000	120000.00		
		① GOT	USD	0.00000000	1500.00		
		FXCEK	EUR	0.00000000	620.00		

[+] (3) Lijevi dvostruki klik sa mišem je unos apoena. / Desni klik sa mišem je izmjena stanja.

Spremi - Ctrl+S (4)   Tečaj banke: unijeti za ručnu i strojnu specifikaciju (2)   Zanemari - Esc

Popis novčanica (po otkupu)   Nova spec. - F3 (1)   Obriši spec. - F5   Storno spec. - F6   Aktiviranje spec. - F8 (5)   Tiskaj spec. - F7 (6)   Izlaz - Alt x

Slika 28. Specifikacija

- c) Kada želimo napraviti novu specifikaciju kliknemo na dugme Nova specifikacija ili F3.
- d) Na lijevoj strani će se pojaviti nova specifikacija sa slovnom oznakom N, broj i datum specifikacije. Na desnoj strani vidimo ispis valuta u gotovini i čekovima koji se odnose na tu specifikaciju. *Specifikacija se uvijek izrađuje do zadnje transakcije.* Treba napomenuti da mjenjač može utjecati na stanje nošenja valute u banku, ali to čini na vlastitu odgovornost. Program ga opominje da to mora učiniti do zadnje transakcije. Koraci same specifikacije su opisani u dialogu i jako podsjećaju na tečajnu listu.
- e) Ctrl-O ili dvostruki klik otvara stavku specifikacije koja ovisno o otvorenoj specifikaciji gotovina (slika 29.) ili čekovi (slika 30.) izgleda drukčije.

EUR

Instrument:	GOT	EUR 978	Koristiti tipku TAB (iznad Caps Lock)		
UKUPNI IZNOS U VALUTI:		520	Apoen	Komada	Vrijednost
			0	0	0
Tečaj mjenjačnice:	0	(Temeljni kupovni)			
Tečaj banke:	0	(Otkupni banke)			
Trasat:					
Broj čeka:					
Vrijedi do:			UKUPNO: 0 EUR		
Provizija	0	%			

Tipkovnica Odustani OK

slika 29. Specifikacija za gotovinu

EUR

Instrument:	FXCEK	EUR 978	Koristiti tipku TAB (iznad Caps Lock)		
UKUPNI IZNOS U VALUTI:		620	Apoen	Komada	Vrijednost
			0	0	0
Tečaj mjenjačnice:	0	(Temeljni kupovni)	4		
Tečaj banke:	0	(Otkupni banke)			
Trasat:					
Broj čeka:					
Vrijedi do:	17.09.2016		UKUPNO: 0 EUR		
Provizija	0	%			

Tipkovnica Odustani OK

slika 30. Čekovi - Grupiranje po trasatima

Dugme **Tečaj banke** označeno sa brojem **2** otvara zaseban prozor za unošenje tečaja banke na dan predaje valute.

Tečaj i provizija po kojem banka otkupljuje stranu gotovinu i čekove

Valuta	Šifra	Paritet	Teč.Banke.Got	Prov.Got	Teč.Banke.Ček	Prov.Ček
1 AUD	036	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 BAM	977	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 CAD	124	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 CHF	756	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 CZK	203	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 DKK	208	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 EUR	978	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 GBP	826	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 HUF	348	100	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 JPY	392	100	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 NOK	578	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 PLN	985	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 RSD	941	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 SEK	752	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00
1 USD	840	1	0.00000000	0.00	0.00000000	0.00

Tipkovnica   Izmjena   Odustani   OK

slika 31. Tečaj i Provizija otkupa banke

Dvostrukim klikom miša na valutu dobivamo dodatni prozor za unos tečaja i provizije banke (slika 32.).

Promjena tečaja banke

PROVIZIJU UNOSIMO SAMO AKO JE ONA OBRAČUNATA U SPECIFIKACIJI

Valuta slovčano/brojčano   USD   840

Tečaj banke (GOT)   0   0   Provizija gotovina

Tečaj banke (FXCEK)   0   0   Provizija čekovi

Tipkovnica   Odustani   OK

Slika 32. Promjena tečaja banke

f) Kada smo završili unos apoena i čekova nalazimo se u prozoru Specifikacija gdje kliknemo na dugme Spremi promjene ili kombinaciju tipki CTRL+S.

g) Poslije toga kliknemo Aktiviraj listu (tipka F8), pričekamo nekoliko sekundi i tada slova oznaka N prelazi u oznaku V (važeća), a u desnom prozoru ispod natpisa Transakcija pojavljuju se oznake transakcija (FG – isplata gotovine; FC – isplata čeka) koje se automatski spremaju u dnevnim transakcijama

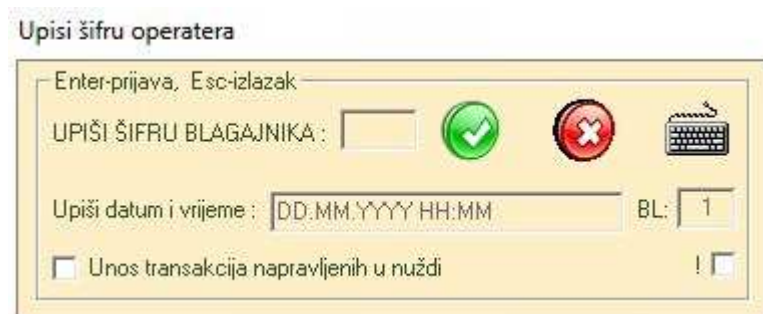

6. KRATAK OPIS MJENJAČKOG DANA

MJENJAČKI DAN – ULAZ U PROGRAM LOGIRANJE OPERATERA

Kada pokrenemo ikonu XChange za ulaz u program pojavi se prozor u kojem moramo unijeti šifru operatera kako bi mogli započeti sa radom.

slika 35. Ulaz u mjenjačnicu

Ako želimo imati kontrolu datuma i vremena, možemo u konfiguraciji postaviti parametar za takvu kontrolu. U tome slučaju svaki puta pri ulazu, program će od korisnika zahtijevati unos točnog vremena i datuma u formatu: DD.MM.YYYY HH:MM .

MJENJAČKI DAN – IZRADA NOVE TEČAJNE LISTE

Vidi Opis rada programa Šifrnici – Tečajna lista

MJENJAČKI DAN – OTKUP I PRODAJA VALUTE

Vidi Opis rada programa Rad blagajne.

MJENJAČKI DAN – OSTALE TRANSAKCIJE

Vidi Opis rada programa Rad blagajne.

MJENJAČKI DAN – PREGLED DNEVNIH TRANSAKCIJA I STORNO

Vidi Opis rada programa Rad blagajne.

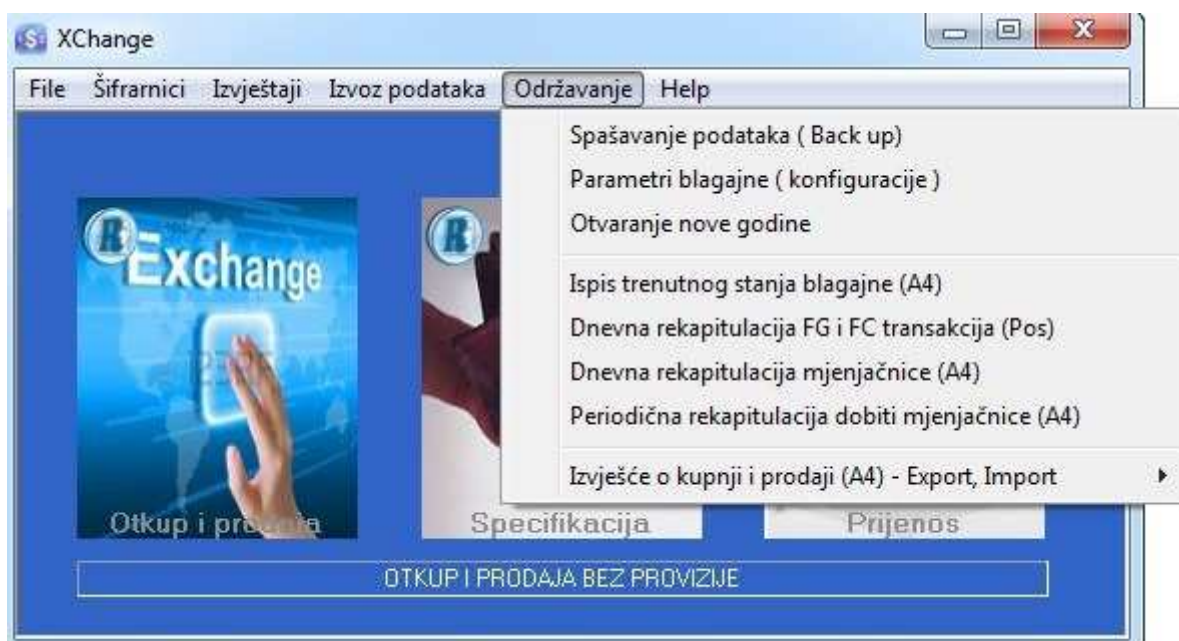
MJENJAČKI DAN – IZRADA SPECIFIKACIJE ZA BANKU

Vidi Opis rada programa Rad blagajne

MJENJAČKI DAN – PREBROJAVANJE NOVCA I ZAKLJUČAK

Vidi Opis rada programa Rad blagajne.

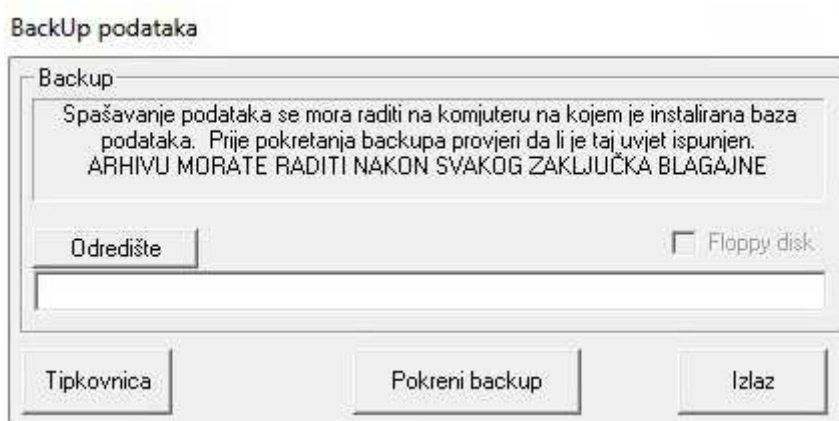
7. ODRŽAVANJE PROGRAMA MJENJAČNICE

slika 36. Izbornik Održavanje

ODRŽAVANJE - SPAŠAVANJE PODATAKA

Spašavanje podataka izvodi se iz glavnog izbornika programa “**Održavanje** → **Spašavanje podataka**”. Podaci se mogu spašavati na vanjsku pohranjivu memoriju (usb stick), na lokalni tvrdi disk ili najpoželjnije na dijeljeni disk drugog računala. Ukoliko želimo vršiti spašavanje u datoteku, potrebno je upisati puni naziv i odredište za datoteku u polje odredište ili pritiskom na dugme odredište izabrati lokaciju direktorija za spremanje. Program omogućuje i spremanje putanje arhive tako da se podaci arhiviraju na unapred određenom mjestu.

slika 37. Spašavanje podataka

ODRŽAVANJE - PARAMETRI BLAGAJNE

U ovom dijalogu podešavaju se podaci o korisniku, mjenjačkom mjestu, parametri i postavke POS printera. Prva grupa parametara odnosi se na tekstualne podatke koji se ispisuju na potvrdama i izvještajima. Inicijalne vrijednosti parametara sadrže objašnjenje o značenju svakog parametra. Parametri "Naziv tvrtke i grad" te "Naziv banke i grad" ispisuju se na izvještajima dok se ostali parametri koriste na potvrdnim listićima.

Napomena:

Svaka promjena parametra zahtjeva ponovo pokretanje programa nakon čega promjene postaju aktivne. (program upozorava na ovo ponašanje i prilikom svake promjene i izlaza iz dijaloga parametara blagajne javlja porukom da će promjene biti aktivne nakon ponovnog pokretanja)

NOVI PARAMETRI ĆE BITI AKTIVIRANI KOD SLJEDEĆEG POKRETANJA PROGRAMA

☐ Zajednički parametri za sve blagajne !! ☐ Program radi samo otkup (prazno je otkup i prodaju) 200000 Kn - Max. iznos ☐ Rad s provizijom pri otkupu ? (Zakon o pranju novca) ☐ Minimalni iznos za povoljniji tečaj u kunama (ne možete mijenjati ovaj parametar)		Samo za servis !!! Registry Configuration Import Export Restore Log ☐ Enable Trace
Tvrtka i mjesto troška: < Tvrtka ovlaštenog mjenjača mjesto troška > (Ispis na izvještajima) Tvrtka banke: < Tvrtka banke na izvještajima > ☐ Printa prazno ček		
Ispis na pos printeru Red (1) -Mjenjačnica: < Naziv tvrtke i adr. - opis na potvrdi > ☐ Minimalan račun Red (2) -Vlasnik: < Firma ili vlasnik adresa > Red (3) -Telefon: < telefon > Tipkovnica Red (4) -Banka: < Tvrtka banke > Red (5) -OIB/Ostalo: OIB: xxxxxxxxxxxx < Mjesto banke >		
Back Up [ ] Del Add		
☐ Dodatna poruka kod storna (prazno ne pita) ☐ Datum i vrijeme na ulazu u program (prazno ne pita) ☐ Prijenos tečajne liste modemom ☐ Tečajna lista prema tečaju banke ☐ Bez otkupa stranih kovnica ☐ Touch mod, prazno rad sa tipkovnicom		POS Printer Printer pos Epson TM-T88 FILE LCD Display Lcd ☐ Enable Lcd
☐ Blagajnik po računu ☐ Samo gotovina ☒ Prebrojano OK ! ☐ Zaključak bez transakcije ☒ Osvježanje ekrana nakon štampe ☐ Vertikalno postavljena specifikacija		
EUR Valuta sortiranje BL 1		OK Odustani
XML parametri (popunjavaju zaglavlje XML-a) OIB mjenjača: [ ] OIB banke: [ ] Tvrtka mjenjača: [ ] Mjenjačko mjesto: [ ] Redni broj slanja: [ ] Adresa mjesta: [ ]		

slika 38. Dijalog - Parametri blagajne

Druga grupa parametara odnosi se na POS printer. Parametre treba namjestiti prema uputama proizvođača printera (potrebno je izvršiti uvid u dokumentaciju printera).

Unos i izmjena parametara !!!

POS Printer:	Epson TM-T88	CR:	1
Printer port:	FILE	Skip:	2
CP Translacija:	1250->csdz	Wait (Fg i FC):	2
Brzina:	9600	☐ Cutter row (1)	
Parity:	NONE	☐ Cutter row (2)	
Data bits:	6	☐ Cutter row (3)	
Stop bits:	1	☐ Cutter row (4)	
Kontrola:	NONE	☐ Cutter row (5)	
		☐ Cutter row (6)	
		☐ Disable Cutter	
☒ Enable print server ' \\server\printer name '		☒ Heder bez gornje crte	
RACUN		☐ Upper Header	
☒ Direct printing (RAW mode)		<input type="button" value="Test"/> <input type="button" value="Tipkovnica"/>	
		<input type="button" value="Odustani"/> <input type="button" value="OK"/>	

slika 39. Dijalog - Parametri POS printera

ODRŽAVANJE - SERVISNI PARAMETRI

Napomena: Ovi parametri nisu predviđeni da se njima rukuje korisnik.

Konfiguracija blagajne (SAMO ZA SERVISNE POTREBE)

BI	Grupa	Podgrupa	Parametar	Vrijednost
	0	BackUp	szBackUp	
	0	params	BlgFiskal	2
	0	params	bMinIznosKn	0
	0	params	change_id	1
	0	params	iMaxDbSize	1700000
	0	params	max_trans	200000
	0	params	otkup	0
	0	params	provizija	0
	0	params	viseblagajni	0
	1	params	izmjena stanja	0
	1	params	nerezident	0
	1	params	porukastorno	0
	1	params	secsleep	2
	0	pkorisnik	banka	< Tvrtka banke >
	0	pkorisnik	banka_adresa	< Mjesto banke >
	0	pkorisnik	banka_grad	< Tvrtka banke na izvještajima >
	0	pkorisnik	maticni_broj	OIB: xxxxxxxxxxxx
	0	pkorisnik	maticni_broj_i_sdr	< Maticni broj i sdr. broj na kartici >

OK

slika 40. Dijalog - Konfiguracija blagajne

ODRŽAVANJE - PREGLED PRETHODNIH GODINA

U slučaju da se prethodne godine moraju pregledati postupak je slijedeći:

- Odaberemo opciju na meniju Održavanje - Parametri Blagajne
- Unutar novootvorenog dijaloga (slika 38.) kliknemo na dugme Registry nakon čega se otvara dodatni dijalog imena KONFIGURACIJA REGISTRY PARAMETARA
- U polju database na ekranu (trenutno vidljivo EXCHANGTEST) odabiremo godinu koju želimo pregledavati.

Konfiguracija Registry parametara !!!

Nemojte sami mijenjati ove parametre !!!

Broj blagajne:	<input type="text" value="1"/>	Default (1), a može poprimiti vrijednosti od 1 do 50
Broj printera:	<input type="text" value="1"/>	Default (1), a može poprimiti vrijednosti od 1 do 50
Broj Lcd-a:	<input type="text" value="1"/>	Default (1), a može poprimiti vrijednosti od 1 do 50

Nemojte sami mijenjati ove parametre !!!

User:	<input type="text" value="sa"/>	Default (sa)
Password:	<input type="password" value="xxxxxx"/>	Default ( )
Host:	<input type="text"/>	Default je ime računala: <input type="text" value="EDDIE-PC"/>
Database:	? <input type="text" value="EXCHANGTEST"/>	

External parameters   Tipkovnica   Odustani   OK

slika 41. Dijalog - Konfiguracija Registry parametara

Napomena: Nakon završetka sa pregledom prethodne godine potrebno je vratiti tekuću godinu. Svaku promjenu potvrđujemo sa (OK) i kod novog ulaska u program nalaziti ćemo se u godini koju smo odabrali sa upisom.

ODRŽAVANJE - OTVARANJE NOVE GODINE

Ukoliko se promijeni tekuća godina na računalu na kojem se nalazi baza podataka program će ispisati upozorenje i zahtijevati da se izvrši “otvaranje nove godine”.

U glavnom izborniku programa odaberemo Održavanje → Otvaranje nove godine.

Izborom ove opcije na ekranu će nam se pojaviti novi dijalog (slika 42.) za otvaranje nove godine. U novonastalom dijalogu u polje označeno tekстом “Upiši šifru za otvaranje godine” potrebno je VELIKIM slovima upisati šifru Q1W2E3 te nakon toga kliknuti na dugme **Otvori Novu Godinu** za novu godinu. Nakon pojave poruke o uspješnom kreiranju baze, zatvaramo dijalog i izlazimo iz programa. A ponovnim pokretanjem programa nova otvorena godina će biti aktivna.

Prilikom prebacivanja podataka iz tekuće u novu godinu, program će automatski kreirati novu specifikaciju koja će uključivati sve transakcije otkupa i prodaje iz prethodne godine. Ova nova specifikacija će biti prebačena u novu godinu pod rednim brojem 1. Ta inicijalna specifikacija se mora aktivirati zasebno od specifikacije napravljenih u novoj godini.

Otvaranje baze za novu godinu

UPOZORENJE!

Ako ste sigurni da je potrebno otvoriti novu godinu u polje za unos šifre uneste : "Q1W2E3" te nakon toga mausom odaberite tipku za novu godinu.

Da bi te pristupili otvaranju nove godine potrebno je :

- zaključiti blagajnu, te odštampati sve izvještaje
- kod tečajnih lista ne smije postojati niti jedna važeća "V" i niti jedna "N"
- za specifikacije vrijedi isto kao i za tečajnu listu, niti jedna "V" i niti jedna "N"
- datum u računalu mora biti u novoj godini

Trenutna baza transakcija: EXCHANGTEST

Upiši šifru za otvaranje nove godine:

Tipkovnica

OTVORI NOVU GODINU

IZLAZ BEZ OTVARANJA NOVE GODINE

slika 42. Dijalog - Otvaranje baze za novu godinu

POPIS SLIKA

slika 1. Autorizacija	3
slika 2. Izbornik šifrnici.....	3
slika 3. Tečajna lista	4
slika 4. Odabir tečaja.....	5
slika 5. Odabir Valute.....	5
slika 6. Opis uz tečajnu listu	6
slika 7. Šifre valuta	7
slika 8. Otkup i prodaja valute ukupno	7
slika 9. Valuta	8
slika 10. Vrste Tečajeve	8
slika 11. Popis operatera	9
slika 12. Operater	9
slika 13. Vrste storna	10
slika 14. Nova vrsta storna	10
slika 15. Instrumenti Plaćanja	10
slika 16. Pregled Vrste Transakcija	11
slika 17. Izbornik Izvještaji	12
slika 18. Izvoz podataka - Izvoz kodiranih podataka	13
slika 19. Izvoz podataka - Izvoz nekodiranih i kodiranih podataka	14
slika 20. Glavno sučelje	15
slika 21. Otkup	15
slika 22. Prodaja	16
slika 23. Pregled Nevažjećih apoena	17
slika 24. Unos Nevažjećih apoena	17
slika 25. Ostale Transakcije	18
Slika 26. Pregled Transakcije	18
slika 27. Glavni Izbornik	19
Slika 28. Specifikacija	19
slika 29. Specifikacija za gotovinu	20
slika 30. Čekovi - Grupiranje po trasatima	20
slika 31. Tečaj i Provizija otkupa banke	21
Slika 32. Promjena tečaja banke	21
slika 33. Stanje blagajne	22
slika 34. Unos stvarnog stanja	22
slika 35. Ulaz u mjenjačnicu	23
slika 36. Izbornik Održavanje	24
slika 37. Spašavanje podataka	24
slika 38. Dijalog - Parametri blagajne	25
slika 39. Dijalog - Parametri POS printera	26
slika 40. Dijalog - Konfiguracija blagajne	26
slika 41. Dijalog - Konfiguracija Registry parametara	27
slika 42. Dijalog - Otvaranje baze za novu godinu	28